

Okruhy ke zkoušce

Právo Evropské unie

2005

1. Ekonomická a politická integrace v Evropě, vznik Evropských společenství (ES), jejich nadstátní povaha (nadstátnost jako metoda integrace), pojem Evropské unie (EU), přehled vývoje do dnešní doby (Vznik ES - Jednotný evropský akt – Maastricht – Amsterdam – Nice – Ústavní smlouva)
2. Pravomoci EU, ES – zásady subsidiarity a flexibility
3. Právo jako integrační nástroj v nadstátním a mezistátním prostředí ES a EU. Primární a sekundární právo ES. Jednotlivé prameny práva ES a EU.
4. Organizační struktura ES a EU. Evropská komise, Rada EU, Evropská rada, Evropský parlament, soudní orgány a banky (u těch jen přehled). Složení těchto orgánů, jejich pravomoci a vztahy mezi nimi (nevyžadují se detaily, jako počty členů, hlasů apod., ale koncepční pohled, postavení jejich členů aj.). Legislativní postupy v ES (jen informativně).
5. Vztah práva ES k vnitrostátnímu právu členských zemí. Aplikace práva ES v členských státech. Zásady přímého účinku a přednosti práva ES.
6. Vynucování práva ES - pravomoci Evropského soudního dvora (ESD) a Soudu první instance, jednotlivé typy žalob, řízení před Komisí podle čl. 226 Smlouvy ES, další typy žalob před soudy ES(EU)
7. Jednotná interpretace práva ES v členských státech, tzv. prejudiciální řízení před ESD podle čl. 234 a 68 Smlouvy ES.
8. Harmonizace práva. Pojem společného a jednotného vnitřního trhu (rozdíl), hospodářské a měnové unie.
9. Čtyři základní svobody jako základ jednotného vnitřního trhu. Volný pohyb zboží – zákaz cel, kvantitativních omezení, opatření s rovnocenným účinkem, zákaz daňové diskriminace. Podrobně judikáty Dassonville, Cassis de Dijon, Keck. Dovolená omezení vnitrokomunitárního obchodu.
10. Volný pohyb osob (pracovníci, podnikatelé, další kategorie), svoboda podnikání (usazování), poskytování a přijímání služeb. Dovolená omezení. Občanství EU. Zákaz diskriminace podle státní příslušnosti.
11. Hospodářská soutěž - obecně, kartelové dohody
12. Hospodářská soutěž - individuální a blokové výjimky, vertikální distribuční dohody

13. Hospodářská soutěž - dominantní postavení, pravomoci Komise (vynucování)
14. Veřejné podpory
15. Právo obchodních společností (informativně)
16. Pracovní právo a sociální zabezpečení. Zákaz diskriminace podle pohlaví
17. Daňová politika EU, daňová harmonizace, DPH při vnitřní obchodní pohybu zboží
18. Ochrana spotřebitele v právu ES (fyzická integrita a ekonomické zájmy)
19. Vnější obchodní vztahy, celní unie. Evropské sdružení volného obchodu, Evropský hospodářský prostor
20. II. pilíř EU (zahraniční a bezpečnostní politika)
21. III. pilíř EU (trestní právo a vnitřní bezpečnost)
22. Schengenský režim
23. Ústavní smlouva EU - aktuální vývoj
- 24. Judikatura probíraná v seminářích v obou semestrech.**

Zkouší se v rozsahu základní učebnice, přednášek a seminářů.

Základní literatura:

V. Týč: Základy práva EU pro ekonomy, 4. vydání, Linde, Praha, 2004

Evropské právo, základní dokumenty, Úplné znění č. 446, Sagit, 2004 (příp. tmavě zelená skripta PrF MU Dokumenty I z r. 2003)

Další literatura:

- L. Tichý a kol., Evropské právo, Beck, Praha, 2. vyd. 2004

- *Další specializovanou literaturu doporučí na požádání přednášející, viz též regál Evropské právo ve studovně a portál europa.eu.int na webu.*